

Ympäristöpääkaupunki Lahti pilotoi ekologista kompensatiota ensimmäisenä kaupunkina Suomessa

Ekologisen kompensaation pilotissa Kytölä II -pientaloalueen rakentamisen aiheuttamaa luontoheikennystä kompensoidaan säilyttämällä Alvojärven alueen rantametsää. Lahden kaupungin ekologinen kompensatiohanke on ensimmäinen, jossa kunta hyvittää taloudellisen toiminnan aiheuttamaa luontoheikennystä parantamalla luonnon tilaa toisaalla.

Ekologinen kompensatio tarjoaa kunnille ja yrityksille uuden keinon vähentää ja ehkäistä luontokatoa, jota väistämättä syntyy rakentamisen, liikenneväylien avaamisen ja muun luontoa muuttavan toiminnan myötä.

- Luonnon monimuotoisuuden tila heikkenee huolestuttavasti koko ajan. Euroopan ympäristöpääkaupunkina Lahti kantaa vastuuta luontokadon ja ilmastonmuutoksen pysäyttämisestä. Kompensaatiohankkeen seurauksena voimme hyvittää rakentamisesta aiheutuvan luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen säilyttämällä monimuotoisuudeltaan arvokasta luontoa toisaalla, sanoo Lahden kaupunginjohtaja **Pekka Timonen**.

Ekologisen kompensaation pilotointi toteutetaan Lahden kaupungin ja Koneen säätöön rahoittaman EKOTEKO-hankkeen yhteistyönä. EKOTEKO-hankkeessa ovat mukana Helsingin yliopisto, Suomen ympäristökeskus SYKE ja Akordi.

Luontoarvoiltaan arvokas Alvojärven rantametsä säilyy kompensaation ansiosta

Luonnon monimuotoisuudeltaan heikentyvä Kytölä II -alue sijaitsee neljän kilometrin päässä Lahden keskustasta. Alueelle on kaavoitettu pientaloalue, jonka rakentaminen on jo käynnistynyt. Rakentamisen alle on jäänyt puronvarren metsää, joka on ollut luonteeltaan metsitettyä peltomaata ja kasvillisuudeltaan rehevää.

Kompensoitava alue Alvojärven rantametsä on säästynyt metsätaloustoimilta ja sen puusto on monimuotoista ja vanhaa. Hankkeessa Alvojärven rantametsä säilytetään ja alue liitetään osaksi Lahden kaupungin valmisteilla olevaa luonnonsuojeluohjelmaa. Lopullinen suojeluprosessi ratkeaa myöhemmin poliittisen päätöksenteon kautta.

Lahden pilotissa heikennyksen ja hyvityksen määrittämisen perustana on arvio luontotyyppien luonnontilaisuudesta. Laskennassa on arvioitu sekä elinympäristön tilaa suhteessa luonnontilaan nykyhetkellä että pitkän aikavälin ekologisia muutoksia.

- Rakentamisen aiheuttamat heikennykset arvioitiin laskemalla, mikä metsien luontoarvo olisi ollut, jos ne olisivat säilyneet metsätalousmetsänä koko tarkastelujakson. Hyvityskohteesta arvioitiin tämän hetken tila sekä ajan myötä kertyvät luontohyödyt. Saadulle hyödyille tehtiin myös aikadiskonttaus, joka antaa suuremman painoarvon lähempänä nykyhetkeä saatavalle hyödyille suhteessa tulevaisuuden hyödyille, kuvailee tutkija **Peter Kullberg** Suomen ympäristökeskuksesta.

Ekologisen kompensaation pilottihanke tuo työkaluja kunnille ja yrityksille

Luonnon monimuotoisuus ja sen tarjoamat ekosysteemipalvelut ovat välttämättömiä ihmisen hyvinvoinnille ja terveydelle. Toimivat kompensaatiot ohjaavat minimoimaan luontomenetykset ja tuovat keinoja ihmisen aiheuttamien väistämättömien monimuotoisuuden heikennysten hyvittämiseen.

- Ekologiset kompensaatiot tuovat pilaaja maksaa –periaatteen luontokadon hillitsemiseen samalla tapaa kuin saastuttaja maksaa –periaate ohjaa päästöjen vähentämiseen, kuvaa Helsingin yliopiston ympäristöekonomian professori ja Suomen ilmastopaneelin puheenjohtaja **Markku Ollikainen**.

Ekologinen kompensaatio tarjoaa kunnille ja yrityksille uuden keinon vähentää ja ehkäistä luontokatoa, jota väistämättä syntyy rakentamiseen, liikenneväylien avaamisen ja muun luontoa muuttavan toiminnan myötä.

Lisätietoja:

Markku Ollikainen

Ympäristöekonomian professori, Helsingin yliopisto
Suomen ilmastopaneelin puheenjohtaja
Puh. 0294 158 065

Elina Ojala

Ympäristöjohtaja
Lahden kaupunki
Puh.044 4826376

Minna Pekkonen

Erikoistutkija
Suomen ympäristökeskus SYKE
Puh. 0295 251 779

Taustaa

Mitä on ekologinen kompensaatio?

Ekologisella kompensaatiolla tarkoitetaan menettelyä, jolla taloudellisen toiminnan johdosta luonnon monimuotoisuudelle aiheutettu haitta hyvitetään parantamalla elinympäristön tilaa toisaalla. Monimuotoisuuden lisääminen voi olla esimerkiksi heikennetyn elinympäristön kunnostamista tai uhanalaisten, harvinaisten tai ekosysteemin kannalta tärkeiden lajien elinolosuhteiden parantamista. Onnistuneesti toteutettuna ekologinen kompensaatio tuottaa mitattavissa olevan hyödyn luonnon monimuotoisuudelle ja auttaa rajoittamaan taloudellisesta toiminnasta aiheutuvat luontoheikennykset mahdollisimman vähäisiksi.

Lahden kompensaatiopilotissa kokeillaan kuinka ekologinen kompensaatio voidaan toteuttaa kaupunkiympäristössä. Lahden kaupunki kompensoi Kytölä II -alueen rakentamisesta aiheutuvan luontoheikennyksen. Hyvityskohteeksi on valittu luontoarvoiltaan erittäin korkeatasoinen alue, Alvojärven ja Kukkasjoen rantametsä, jonka monimuotoisuusarvojen säilyminen varmistetaan.

Lahden kompensatiopilotin tutkimusyhteistyökumppani on Koneen säätiön rahoittama EKOTEKO-hanke.

Laskentamenetelmät

Heikennyksen ja hyvityksen määrittämiseen on erilaisia laskentamenetelmiä, jotka perustuvat ekologisen laadun ja pinta-alan yhdistelmiin kuten habitaattihehtaari. Suomessa kompensatioiden laskentaa on kehitetty elinympäristön luonnontilaa kuvaavan ns. ELITE-indeksin pohjalta.

Kompensaation toteutuksessa joudutaan tekemään harkinnanvaraisia valintoja ja lisäksi kompensatioiden onnistumiseen liittyy monia epävarmuuksia, kuten hyvityskohteen kunnostamisen onnistuminen. Epävarmuuksia voidaan vähentää hyvityskertoimilla, joiden tulisi olla sitä suurempia, mitä suurempaa epävarmuus on. Käytännössä mitä suurempia epävarmuuksia ja joustoja kompensatioiden toteutuksessa on, sitä suurempi tulisi hyvityksen olla.